2026/584

17.3.2026

SKLEP SVETA (SZVP) 2026/584

z dne 16. marca 2026

v podporo krepitvi afriških zmogljivosti za Afriko brez min

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji ter zlasti člena 28(1) in člena 31(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Unija bi si morala prizadevati za visoko stopnjo sodelovanja na vseh področjih mednarodnih odnosov, z namenom ohranjanja miru, preprečevanja sporov in krepitve mednarodne varnosti v skladu z nameni in načeli Ustanovne listine Združenih narodov.

(2) Konvencija o prepovedi uporabe, kopičenja zalog, proizvodnje in prenosa protipehotnih min in o njihovem uničenju (v nadaljnjem besedilu: Konvencija) je začela veljati 1. marca 1999 in predstavlja osrednji mednarodni okvir, da se konča trpljenje in preprečijo žrtve zaradi protipehotnih min.

(3) Evropski svet je 15. decembra 2016 sprejel globalno strategijo za zunanjo in varnostno politiko Evropske unije in podpora Unije izvajanju Konvencije bi prispevala k večji varnosti ljudi, kot je predvideno v navedeni strategiji.

(4) Svet je 10. decembra 2019 sprejel sklepe z naslovom „Izgradnja trajnostne Evrope do leta 2030 – dosedanji napredek in naslednji koraki“ v podporo izvajanju agende do leta 2030 za trajnostni razvoj, ki so jo sprejeli Združeni narodi, in njenih ciljev trajnostnega razvoja. Poleg tega Unija dosledno podpira vsesplošno uporabo in izvajanje Konvencije z vrsto sklepov Sveta, vključno s sklepi (SZVP) 2017/1428 ([1]), (SZVP) 2020/905 ([2]), (SZVP) 2021/257 ([3]) in (SZVP) 2025/781 ([4]).

(5) Svet je 27. maja 2024 sprejel sklepe o stališču EU glede krepitve prepovedi protipehotnih min glede na 5. konferenco o pregledu Konvencije.

(6) Na peti konferenci o pregledu Konvencije, ki je potekala leta 2024 v Angkorju (Siem Reap) v Kambodži, so države pogodbenice Konvencije sprejele akcijski načrt iz Angkorja (Siem Reap) za obdobje 2025–2029, ki določa časovni načrt za izvajanje in vsesplošno uporabo Konvencije na podlagi dosežkov prejšnjih akcijskih načrtov.

(7) Svet je 14. aprila 2025 sprejel Sklep (SZVP) 2025/781 v podporo akcijskemu načrtu iz Angkorja (Siem Reap) za obdobje 2025–2029 –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

([1]) Sklep Sveta (SZVP) 2017/1428 z dne 4. avgusta 2017 v podporo izvajanju akcijskega načrta iz Maputa za izvajanje Konvencije o prepovedi uporabe, kopičenja zalog, proizvodnje in prenosa protipehotnih min in o njihovem uničenju iz leta 1997 (UL L 204, 5.8.2017, str. 101, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2017/1428/oj).

([2]) Sklep Sveta (SZVP) 2020/905 z dne 29. junija 2020 o spremembi Sklepa (SZVP) 2017/1428 v podporo izvajanju akcijskega načrta iz Maputa za izvajanje Konvencije o prepovedi uporabe, kopičenja zalog, proizvodnje in prenosa protipehotnih min in o njihovem uničenju iz leta 1997 (UL L 207, 30.6.2020, str. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/905/oj).

([3]) Sklep Sveta (SZVP) 2021/257 z dne 18. februarja 2021 v podporo akcijskemu načrtu iz Osla za izvajanje Konvencije o prepovedi uporabe, kopičenja zalog, proizvodnje in prenosa protipehotnih min in o njihovem uničenju iz leta 1997 (UL L 58, 19.2.2021, str. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/257/oj).

([4]) Sklep Sveta (SZVP) 2025/781 z dne 14. aprila 2025 v podporo akcijskemu načrtu iz Angkorja (Siem Reap) za izvajanje Konvencije o prepovedi uporabe, kopičenja zalog, proizvodnje in prenosa protipehotnih min in o njihovem uničenju iz leta 1997 (UL L, 2025/781, 15.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/781/oj).

Člen 1

1. Unija podpira afriške države pogodbenice Konvencije o prepovedi uporabe, kopičenja zalog, proizvodnje in prenosa protipehotnih min in o njihovem uničenju (v nadaljnjem besedilu: Konvencija), prizadete zaradi min, pri krepitvi nacionalnih zmogljivosti za odstranjevanje min in izpolnjevanju njihovih obveznosti iz člena 5 Konvencije ob hkratnem doseganju ciljev Združenih narodov za trajnostni razvoj. Unija bi morala izvajati to podporo preko operativnega ukrepa.

2. Cilj operativnega ukrepa Unije iz odstavka 1 je prispevati k varnosti ljudi s podpiranjem izvajanja Konvencije v skladu s cilji akcijskega načrta iz Angkorja (Siem Reap) za obdobje 2025–2029 in evropske varnostne strategije.

3. Podroben opis operativnega ukrepa iz odstavka 1 tega člena je naveden v Prilogi.

Člen 2

Unija za doseganje cilja operativnega ukrepa Unije iz člena 1(2) podpira naslednje posebne cilje:

(a) krepiti prizadevanje držav pogodbenic Konvencije v Afriki za izvajanje njihovih obveznosti odstranjevanja min iz člena 5 Konvencije, in sicer s krepitvijo zmogljivosti;

(b) spodbujati izmenjave znanja in strokovnega znanja v zvezi z izvajanjem člena 5 Konvencije;

(c) izkazovati zavezanost Unije in njenih držav članic ciljem Konvencije ter zagotoviti ustrezne prepoznavnosti te zavezanosti.

Člen 3

1. Za izvajanje tega sklepa je odgovoren visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko (v nadaljnjem besedilu: visoki predstavnik).

2. Tehnično izvajanje projektov, povezanih s specifičnimi cilji iz člena 2, se poveri Inštitutu Združenih narodov za raziskovanje razoroževanja (UNIDIR) v partnerstvu s Svetovalno skupino za mine.

3. UNIDIR izvaja projekte, povezane s specifičnimi cilji iz člena 2, v pristojnosti visokega predstavnika. V ta namen visoki predstavnik sklene potrebne dogovore z UNIDIR.

Člen 4

1. Referenčni finančni znesek za izvajanje operativnega ukrepa iz člena 1 znaša 3 000 000,36 EUR.

2. Odhodki, ki se financirajo iz referenčnega zneska iz odstavka 1, se upravljajo v skladu s pravili in postopki, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije.

3. Komisija nadzira pravilno upravljanje odhodkov iz odstavka 2. V ta namen z UNIDIR sklene potrebni sporazum. Ta sporazum določa, da UNIDIR poskrbi za prepoznavnost in vidnost prispevka Unije, ki sta sorazmerni njegovemu obsegu.

4. Komisija si prizadeva sporazum iz odstavka 3 skleniti čim prej po začetku veljavnosti tega sklepa. Svetu sporoči, ali obstajajo kakršne koli težave v tem postopku in datum sklenitve sporazuma.

5. UNIDIR izvaja operativni ukrep iz člena 1 v skladu s sklepom o krepitvi finančnega upravljanja in preglednosti v Izvedbeni podporni pisarni, sprejetim na štirinajstem srečanju držav pogodbenic Konvencije leta 2015. UNIDIR med drugim pripravlja poročila o poročanju, opisna in četrtletna poročila ter logični okvir in matriko dejavnosti, kot je določeno v Prilogi.

Člen 5

1. Visoki predstavnik Svetu poroča o izvajanju tega sklepa na podlagi rednih poročil, ki jih pripravi UNIDIR. Ta poročila so podlaga za oceno, ki jo izvede Svet.

2. Komisija Svetu zagotovi informacije o finančnih vidikih izvajanja tega sklepa.

Člen 6

1. Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.

2. Ta sklep preneha veljati 36 mesecev po datumu sklenitve sporazuma iz člena 4(3) oziroma šest mesecev po datumu začetka njegove veljavnosti, če v tem obdobju ni sklenjen tak sporazum.

V Bruslju, 16. marca 2026

Za Svet

predsednica

K. KALLAS

PRILOGA

PROJEKTNI DOKUMENT

Prizadevanja za Afriko brez min: krepitev afriških zmogljivosti za odpravo groženj miru, varnosti in razvoju zaradi protipehotnih min

Ozadje in utemeljitev

Mednarodna skupnost je dala na voljo že na milijarde dolarjev, da bi se odzvala na prošnje za mednarodno sodelovanje in pomoč državam pri izpolnjevanju njihovih obveznosti iz Konvencije o prepovedi protipehotnih min. Ta podpora je omogočila odstranjevanje min s širokih območij, prizadetih zaradi min, pri čemer je bila uničena velika količina protipehotnih min v nestabilnih okoljih, v katerih ni veliko zmogljivosti in so prisotni konflikti. S temi prizadevanji so bile odpravljene grožnje za dobro počutje civilistov, zmanjšalo se je število žrtev tega orožja, postavljeni pa so bili tudi temelji za mir, varnost in trajnostni razvoj.

Kljub vsem prizadevanjem na svetovni ravni pa 33 držav pogodbenic navedene konvencije še ni izpolnilo obveznosti iz njenega člena 5. Med pripravami na peto konferenco držav pogodbenic o pregledu so ključni deležniki opozorili, da potrebe številnih držav pogodbenic, ki so predložile prošnje za podaljšanje roka iz člena 5 za uničenje vseh protipehotnih min v njihovih državah, niso bile izpolnjene ([1]). Razumljivo je, da večina držav, ki zagotavlja pomoč na dvostranski ravni, svoja prizadevanja osredotoča na države pogodbenice z najbolj akutnimi tveganji in človeškim trpljenjem, ki ga povzroča to orožje. A tudi številne druge države pogodbenice z razmeroma nizko ali srednjo stopnjo kontaminacije imajo težave s pridobivanjem zadostnega nacionalnega ali mednarodnega financiranja za dejavnosti iskanja in odstranjevanja teh min. Ravno za takšne primere je bila v akcijski načrt iz Angkorja (Siem Reap) za obdobje 2025–2029 vključena določba o preučitvi izvedljivosti ustanovitve prostovoljnega skrbniškega sklada, s katerim bi podprli prizadete države pogodbenice, ki imajo težave s pridobivanjem mednarodne pomoči za svoje pravne in časovno določene obveznosti na podlagi člana 5 Konvencije ([2]).

Šestnajst od triintridesetih držav pogodbenic, ki še niso izpolnile obveznosti iz člena 5, je v Afriki ([3]). Devet afriških držav je predložilo podrobne, stroškovno utemeljene in večletne delovne načrte, na podlagi katerih naj bi izpolnile svoje obveznosti iz člena 5 ([4]). Pet držav je v obdobju 2019–2023 prejelo najmanj finančnih sredstev za razminiranje (Čad, Etiopija, Mavretanija, Niger in Senegal), ena država (Gvineja Bissau) pa že od leta 2018 sploh ni prejela teh sredstev ali pa so bila sredstva le minimalna. Nekatere od teh držav so tik pred tem, da izpolnijo svoje obveznosti. Gvineja Bissau naj bi na primer potrebovala malo več kot 7,5 milijona USD, da bi izpolnila svoje obveznosti iz člena 5, Mavretanija 3,7 milijona USD in Senegal 8,9 milijona USD ([5]).

S predlaganim ukrepom naj bi afriškim državam pogodbenicam omogočili, da izpolnijo še neizpolnjene obveznosti iz člena 5 in pokažejo, da dejavnosti razminiranja še vedno rešujejo življenja in omogočajo trajnostni razvoj. EU in države članice se zato lahko osredotočijo na Afriko in podprejo inovativne pristope za pomoč partnerjem, da bi dosegli naš skupni cilj sveta brez min ([6]). Cilji tega ukrepa so tesno usklajeni z mandatom, ki so ga države članice dale Inštitutu ZN za raziskave na področju razoroževanja (UNIDIR) ([7]), in strategijo tega inštituta za raziskave v okviru njegovega programa za konvencionalno orožje in strelivo (CAAP). Ta ukrep se bo izvajal v okviru tega programa v tesnem usklajevanju z izvedbeno podporno pisarno Konvencije o prepovedi protipehotnih min ter ob sodelovanju s svetovalno skupino za mine in drugimi ustreznimi deležniki.

([1]) Glej na primer *Anti-Personnel Mine Ban Convention – Extension Request process, Report by the Committee on Article 5 Implementation* (Konvencija o prepovedi protipehotnih min – postopek za prošnje za podaljšanje, poročilo odbora o izvajanju člena 5), 2023 21MSP-Committee-Art5-Extension-Request-Process.pdf

([2]) Akcijski načrt iz Angkorja (Siem Reap) za obdobje 2025–2029, APLC/CONF/2024/15, odst. 14, str. 18, 5RC-Final-Report-en.pdf.

([3]) Med temi državami pogodbenicami so Angola, Burkina Faso, Čad, Demokratična republika Kongo, Eritreja, Etiopija, Gvineja Bissau, Mavretanija, Mali, Niger, Nigerija, Senegal, Somalija, Južni Sudan, Sudan in Zimbabve.

([4]) Stanje izvajanja Konvencije v državah pogodbenicah, ki še niso izpolnile obveznosti, peta konferenca o pregledu, APLC/CONF/2024/12, 13. november 2024, APLC/CONF/2024/1.

([5]) Landmine Monitor 2024, Mednarodna kampanja za prepoved kopenskih min, Ženeva: ICBL-CMC, november 2024, Landmine-Monitor-2024-Final-Web.pdf; in Landmine Monitor, Ženeva: ICBL-CMC, december 2025, Landmine-Monitor-2025-Final-Online.pdf.

([6]) Konvencija o prepovedi protipehotnih min, Peta konferenca o pregledu, Siem Reap, 25–29. november 2024, Izjava EU o mednarodnem sodelovanju in pomoči, 5RC-8ei-Coop-zz-org-European-Union.pdf

([7]) Več o mandatu UNIDIR: https://unidir.org/unidir-statute/. Glej tudi Dejavnosti in operacije UNIDIR, Prvi odbor Generalne skupščine ZN, resolucija A/C.1/79/L.66, 17. oktober 2024. Glej tudi Delo svetovalnega odbora v zvezi z vprašanji razorožitve in upravnega odbora UNIDIR, poročilo generalnega sekretarja, A/80/240, 23. julij 2025, https://unidir.org/wp-content/uploads/2025/08/UNIDIR-2025-ABDM-Report.pdf.

1. **Cilj in podcilja**

Splošni cilj ter njemu ustrezna in povezana podcilja te pobude in ukrep, ki je, kot povedano, tesno usklajen z mandatom UNIDIR, so:

Splošni cilj: podpreti pet afriških držav, ki prejemajo najmanjši delež mednarodnega sodelovanja in pomoči, da bi izpolnile svoje obveznosti iz člena 5 Konvencije o prepovedi protipehotnih min.

Podcilj 1: okrepiti nacionalne zmogljivosti v največ petih afriških državah, da bi izpolnile svoje obveznosti iz člena 5 Konvencije o prepovedi protipehotnih min.

Podcilj 2: spodbujati in podpirati izmenjavo znanja in izkušenj o krepitvi afriških nacionalnih zmogljivosti za izvajanje obveznosti Konvencije o prepovedi protipehotnih min.

2. **Pristop: Rezultati, upravičenci in dejavnosti**

Da bi dosegli ta dva medsebojno povezana cilja, predlagani ukrep vsebuje dva delovna svežnja (tj. dejavnosti, učinki, pričakovani rezultati/rezultati). Poudarek ukrepa je predvsem na vzpostavitvi in krepitvi nacionalnih zmogljivosti v največ petih afriških državah, da bi lahko izpolnile svoje obveznosti iz člena 5 Konvencije o prepovedi protipehotnih min (podcilj 1) in odstranile vse mine. Sistematično dokumentiranje izkušenj in opredelitev izzivov, učinkoviti ukrepi, prakse in s tem povezane ugotovitve ustvarjajo dragoceno in koristno znanje. Podcilj 2 zagotavlja, da se to znanje širi, spodbuja in izmenjuje v korist drugih držav pogodbenic Konvencije o prepovedi protipehotnih min in držav članic, pa tudi mednarodne skupnosti na splošno.

2.1. *Krepitev nacionalnih zmogljivosti v največ petih afriških državah, da bi izpolnile svoje obveznosti iz člena 5 Konvencije o prepovedi protipehotnih min*

UNIDIR bo nadzoroval zagotavljanje pomoči za krepitev nacionalnih zmogljivosti ob upoštevanju vidika spola v največ petih afriških državah pogodbenicah:

— ki so navedle, da so tik pred tem, da izpolnijo svoje obveznosti iz člena 5, in

— katerim so države pogodbenice na svojih srečanjih odobrile podaljšanje roka za izpolnitev obveznosti.

UNIDIR bo tesno sodeloval z izvedbeno podporno pisarno Konvencije o prepovedi protipehotnih min ter delegacijami EU v afriških partnerskih državah, da bi okrepili afriške nacionalne zmogljivosti. Glede na ciljne države upravičenke in vrste dejavnosti, predvidenih v njihovih prošnjah za podaljšanje roka in načrtih, bo UNIDIR sodeloval s svetovalno skupino za mine kot strateškim nevladnim upravljavcem za razminiranje, ki že izvaja ali je nedavno začel izvajati dejavnosti in je prisoten v ciljnih državah. S tem se bo zagotovil hiter začetek krepitve zmogljivosti za dejavnosti iskanja in odstranjevanja min, ne da bi bilo treba uporabiti sredstva, ki so omejena, za vzpostavitev nove prisotnosti v državi. Poudarek je na tem, da se partnerskim državam omogoči prevzem polne nacionalne odgovornosti za prizadevanja, da bi trajnostno izpolnile svoje obveznosti iz člena 5.

2.1.1. Rezultati

— **Vsaj dve afriški državi izpolnita svoje obveznosti iz člena 5 Konvencije o prepovedi protipehotnih min** in predložita prostovoljno izjavo o uničenju vseh min ob podpori iz tega ukrepa.

— **Tri druge afriške države napredujejo pri izpolnjevanju obveznosti iz člena 5 Konvencije o prepovedi protipehotnih min.**

— Ustrezne informacije bodo predložile v **letnih poročilih iz člena 7 Konvencije o prepovedi protipehotnih min** in svojih **prošnjah za podaljšanje roka**, predloženih odboru iz člena 5.

Države bodo različno napredovale, odvisno od njihovih varnostnih razmer (npr. dostopa do kontaminiranih območij), prevzema odgovornosti za proces in dodatne pomoči drugih deležnikov. Ena ali več afriških držav pogodbenic Konvencije o prepovedi protipehotnih min bi morda lahko dale izjavo o izpolnitvi obveznosti iz člena 5, drugim pa bi morda lahko uspelo sprostiti dostop do zemljišč in razglasiti province ali območja za „razminirana“, izpolniti druge vmesne cilje, določene v okviru podaljšanja roka iz člena 5 ([8]) in nacionalnih načrtih, ter določiti verodostojne in opredeljene načine za izpolnitev obveznost ([9]). Vse države upravičenke ukrepa bodo okrepile nacionalne zmogljivosti za trajnostno upravljanje preostalih obveznosti iz člena 5.

2.1.2. Upravičenke in cilji

Glavnih ciljnih držav upravičenk je pet afriških držav, ki so v prošnjah za podaljšanje roka predložile podrobne, stroškovno utemeljene in večletne delovne načrte, da bi izpolnile svoje obveznosti iz člena 5 Konvencije o prepovedi protipehotnih min, a so prejele le malo mednarodne pomoči, to so: **Gvineja Bissau, Mavretanija, Senegal, Južni Sudan in Zimbabve**. UNIDIR je konec oktobra 2025 stopil v stik s temi potencialnimi državami upravičenkami, da bi jih obvestil o tem predlaganem ukrepu in jih zaprosil, da zanj prijavijo interes ([10]). Inštitut je do konca decembra 2025 prejel pet pozitivnih odgovorov ([11]). Končni upravičenci so ljudje, skupnosti in posamezniki, vključno z ženskami, moškimi, dekleti in fanti, ki trpijo zaradi neposrednih in posrednih negativnih posledic protipehotnih min, povezanih s spolom, v navedenih državah.

Opozoriti je treba, da bi se lahko na seznam upravičenk in ciljev dodale tudi druge afriške države pogodbenice Konvencije o prepovedi protipehotnih min, odvisno od potreb in razpoložljivih sredstev. UNIDIR lahko v sodelovanju z Evropsko službo za zunanje delovanje vzpostavi stik tudi z drugimi donatorji, da bi razširili geografsko področje uporabe ukrepa.

2.1.3. Dejavnosti in učinki

Ukrep določa sklop „temeljnih“ dejavnosti za krepitev nacionalnih zmogljivosti v vseh ciljnih državah in državah upravičenkah ter jim omogoča, da izpolnijo svoje obveznosti iz člena 5 Konvencije o prepovedi protipehotnih min. Določa tudi „seznam“ (neobveznih) dejavnosti in podpore, odvisno od prednostnih nalog upravičenk in razpoložljivih sredstev.

Med **„temeljnimi“ dejavnostmi** in njim ustreznimi rezultati so:

— organiziranje **srečanja** na nacionalni ravni, da bi izvedli **skupni pregled** prošnje za podaljšanje roka in nacionalnega načrta, opredelili ključne prednostne naloge in preučili, ali bi bil lahko koristen „dialog z individualnim pristopom“, v usklajevanju z izvedbeno podporno pisarno Konvencije o prepovedi protipehotnih min;

— uvedba orodja za **prednostno razvrščanje**, da bi dosegli **rezultate**, za katere prevzame odgovornost država in ki bodo podlaga za individualni pristop in/ali prošnje za mednarodno pomoč, in

— prispevanje k pripravi **letnih poročil iz člena 7** in zagotavljanju informacij o odstranjevanju min (letne posodobitve v zvezi s členom 5) v sodelovanju z izvedbeno podporno pisarno Konvencije o prepovedi protipehotnih min.

UNIDIR bo v sodelovanju s svojim operativnim izvajalskim partnerjem za razminiranje svetovalno skupino za mine, v usklajevanju z izvedbeno podporno pisarno Konvencije o prepovedi protipehotnih min in v sodelovanju z delegacijo EU, ki je prisotna v zadevni državi, organiziral prvo skupno srečanje v državi z nacionalnim organom za razminiranje v podporo posameznim državam upravičenkam. Na tem srečanju v državi bosta pregledana prošnja za podaljšanje roka iz člena 5 in akcijski načrt, uporabljeno bo orodje UNIDIR za prednostno razvrščanje, da bi opredelili ključne prednostne naloge in zaporedje njihovega izvajanja, poleg tega pa bo preučeno, ali bi lahko dialog z nacionalnimi deležniki na ravni prestolnice pripomogel k napredku. Ključni rezultat srečanja in uporabe orodja UNIDIR je prednostna razvrstitev in zaporedje izvajanja prednostnih dejavnosti v okviru poti do izpolnitve obveznosti iz člena 5. Prispeva lahko k dialogu z nacionalnimi deležniki, po potrebi pa tudi k drugim prošnjam za mednarodno pomoč.

([8]) Glej https://www.apminebanconvention.org/en/implementation/article-5/extension-requests

([9]) Glej na primer *Pathways to Completion: Achieving A Common Goal Through Article 5 in Context* (Poti do izpolnitve obveznosti: uresničevanje skupnega cilja prek člena 5), Svetovalna skupina za mine, MAG, 2024, https://maginternational.org/media/filer_public/9c/d1/9cd17054-fb51-461b-ba81-16d962828267/pathways_to_completion-4.pdf

([10]) UNIDIR je uradna pisma poslal konec oktobra 2025 po sestanku Delovne skupine CONOP 15. oktobra 2025 ter na predlog in priporočilo Evropske službe za zunanje delovanje.

([11]) Pisma z uradnimi odgovori in sporočila so bili poslani Evropski službi za zunanje delovanje. UNIDIR je stopil v stik še z eno, tj. šesto državo, če ena od petih prvotnih ciljnih držav ne bi želela koristiti tega ukrepa.

Informacije, pridobljene na teh prvih srečanjih za skupni pregled in pri uporabi orodja za prednostno razvrščanje, bodo prispevale tudi k raziskavam in izdelkom, ki bodo objavljeni v okviru tega ukrepa, s čimer se bosta povečala znanje in ozaveščenost ciljnih skupin (glej točko 2.2.3).

„Seznam“ dejavnosti glede na posebne okoliščine vključuje:

— **iskanje** (tj. netehnično in tehnično iskanje), vključno z razčlenitvijo in pojasnitvijo, na katerih območjih obstaja „sum“ na prisotnost protipehotnih min in katera so „potrjeno“ nevarna območja;

— **odstranjevanje min s kontaminiranih območij** z uporabo ustreznih metodologij (npr. ročne, mehanske ali mešane metodologije) in poročanje o napredku;

— dejavnosti krepitve zmogljivosti za nacionalne organe na področju:

  — **upravljanja informacij;**

  — **revidiranja** in **posodabljanja nacionalnih standardov**, kjer je to ustrezno ali potrebno, ter

  — **izobraževanje o tveganjih, povezanih z eksplozivnimi sredstvi,** in po potrebi povezovanje s skupnostjo.

Vse operativne dejavnosti glede na posebne okoliščine se bodo izvajale, spremljale in ocenjevale v skladu z mednarodnimi standardi za razminiranje, ki so jih potrdili ZN.

Orodje UNIDIR za prednostno razvrščanje se bo uporabljalo za opredelitev dejavnosti glede na posebne okoliščine, ki se bodo izvajale v okviru tega ukrepa, ob upoštevanju:

— prošenj za podaljšanje roka iz člena 5 in sklepov srečanj držav pogodbenic;

— prednostnih nalog, opredeljenih v podrobnih, stroškovno utemeljenih nacionalnih akcijskih načrtih;

— ravni in stopnje nacionalne odgovornosti, ki jo izkaže ciljna država;

— razpoložljivih sredstev;

— ocene morebitne druge pomoči, ki jo je prejela država ali je bila načrtovana (s strani drugih donatorjev), in

— verjetnosti, da bodo dejavnosti, podprte z ukrepom, dosegle uspešne rezultate.

V vsakem primeru bodo dejavnosti odvisne od okoliščin in jih bo mogoče razširiti ali zmanjšati, da bodo ustrezale sredstvom in trajanju ukrepa.

Čeprav bodo različne operativne dejavnosti določene glede na nacionalni okvir, pa izkušnje UNIDIR in razpoložljive informacije operativnih partnerjev za razminiranje v Afriki kažejo, da bi se lahko v okviru tega ukrepa izvedla naslednja dva svežnja dejavnosti, prilagojena posebnim okoliščinam.

Primer 1: seznam operativnih dejavnosti, ki bi jih svetovalna skupina za mine lahko izvedla v državi z nizko stopnjo kontaminacije, a ki so operativno zapletene, bi lahko vključeval:

— izvajanje **netehničnega iskanja**;

— **usposabljanje** in krepitev kadrovskih zmogljivosti za **tehnično iskanje** in **odstranjevanje min**;

— **operacije iskanja** in **odstranjevanja min** za umik zemljišč s seznama kontaminiranih območij, za zmanjšanje njihovega števila in odstranitev min z njih, ter

— **revidiranje** in **posodobitev nacionalnih standardov**.

Prednost bi imela območja držav, v katerih je odstranitev min državi omogočila odločen premik k izpolnjevanju obveznosti iz člena 5 Konvencije o prepovedi protipehotnih min. Prednost bi imele tudi dejavnosti, ki trajnostno krepijo zmogljivosti nacionalnih organov za načrtovanje, poročanje, vključno z upravljanjem informacij, in obvladovanje preostalega tveganja.

Primer 2: seznam operativnih dejavnosti, ki bi jih svetovalna skupina za mine lahko izvedla v državi z jasno opredeljeno, a zelo visoko stopnjo kontaminacije, ki jo je treba obravnavati, bi lahko vključeval:

— izvajanje **tehničnega iskanja**;

— **usposabljanje** in krepitev kadrovskih zmogljivosti za podporo **tehničnemu iskanju** in odstranjevanju min;

— **uporabo** ustreznih ročnih in tehničnih **sredstev** ter

— **ciljno usmerjeno odstranjevanje min** na potrjeno nevarnih območjih.

Prednost bi bila namenjena ohranitvi zagona pri napredku izvajanja člena 5 Konvencije o prepovedi protipehotnih min, zmanjšanju tveganja za skupnost ter zaščiti poti do izpolnitve obveznosti ob hkratnem dopolnjevanju s potekajočimi prizadevanji nacionalnega organa in po možnosti njegovih drugih mednarodnih partnerjev.

2.2. *Spodbujanje in podpiranje izmenjave znanja in izkušenj o krepitvi afriških nacionalnih zmogljivosti za izvajanje obveznosti Konvencije o prepovedi protipehotnih min*

UNIDIR bo izvajal raziskave ter skupaj s svojimi partnerji zbiral in analiziral informacije, vključno s podatki o izzivih, učinkovitih ukrepih in pridobljenih izkušnjah, da bi afriškim državam pogodbenicam omogočil zmanjšanje tveganja, ki ga predstavljajo protipehotne mine v njihovi državi, kar bi pripomoglo k doseganju podcilja 2. V analizi bodo preučene tudi priložnosti in izzivi, ki se pojavljajo pri izvajanju vključujočega pristopa, ki upošteva vidik spola. UNIDIR bo vzpostavil trden okvir spremljanja, ocenjevanja in učenja za zbiranje takih informacij in podatkov ter njihovo dajanje na voljo ključnim deležnikom, ki sodelujejo pri razminiranju, in mednarodni skupnosti na splošno. Poudarek je na tem, da se afriškim državam in celini omogoči, da prevzamejo odgovornost za izpolnjevanje obveznosti in se zavežejo k skupni odgovornosti pri prizadevanjih za Afriko brez min.

2.2.1. Rezultati

Prvi rezultat je **boljše poznavanje praktičnih pristopov**, da se afriškim državam pogodbenicam omogoči zmanjšanje tveganja, ki ga predstavljajo protipehotne mine v njihovi državi, z izpolnjevanjem njihovih obveznosti iz člena 5. Drugi rezultat je **večja ozaveščenost o vlogi Evropske unije in njenih držav članic** pri podpiranju Afrike, da bi se izognila posledicam protipehotnih min.

2.2.2. Upravičenke in cilji

Glavnih ciljnih držav je 193 držav članic ZN, to so zlasti **afriške države pogodbenice Konvencije o prepovedi protipehotnih min** ([12]) **in države članice Afriške unije**. UNIDIR bo sodeloval tudi s strukturami in delegacijami EU, ustreznimi subjekti ZN, drugimi mednarodnimi organizacijami, regionalnimi in podregionalnimi organizacijami, nevladnimi organizacijami in splošno javnostjo, ki bodo imeli koristi od dejavnosti in izdelkov. Končni upravičenci so ljudje, skupnosti in posamezniki, vključno z ženskami, moškimi, dekleti in fanti, ki trpijo zaradi neposrednih in posrednih negativnih posledic protipehotnih min, povezanih s spolom, v navedenih državah v Afriki in drugih regijah sveta.

2.2.3. Dejavnosti in rezultati

UNIDIR bo izvedel **delavnico o prenosu znanja** za afriške države pogodbenice Konvencije o prepovedi protipehotnih min ter pripravil **poročilo** o ključnih ugotovitvah ukrepa in o delavnici o prenosu znanja. Inštitut bo v okviru tega predlaganega ukrepa razvil in javno objavil okvir za spremljanje, ocenjevanje in učenje. UNIDIR bo razvil tudi **orodje za prednostno razvrščanje**, pripravil do **pet informativnih pregledov** ter pripravil in objavil do **osem novic** o napredku afriških upravičenk. Poleg tega bo skupaj z EU gostil do **osem dogodkov** za ozaveščanje o ukrepu ter usmerjeno delil rezultate s primarnimi in sekundarnimi upravičenci ter ciljnimi skupinami. Informacije o predlaganem okvirnem zaporedju izvajanja teh dejavnosti in rezultatov so navedene v nadaljevanju.

([12]) Alžirija, Angola, Benin, Botsvana, Burkina Faso, Burundi, Zelenortski otoki, Kamerun, Srednjeafriška republika, Čad, Komori, Republika Kongo, Slonokoščena obala, Demokratična republika Kongo, Džibuti, Eritreja, Etiopija, Gabon, Gambija, Gana, Gvineja, Gvineja Bissau, Kenija, Lesoto, Liberija, Madagaskar, Malavi, Mali, Mavretanija, Mauritius, Mozambik, Namibija, Niger, Nigerija, Ruanda, Sao Tome in Principe, Senegal, Sejšeli, Sierra Leone, Somalija, Južna Afrika, Južni Sudan, Sudan, Esvatini, Tanzanija, Togo, Tunizija, Uganda, Zambija, Zimbabve. Glej https://treaties.unoda.org/t/mine_ban/participants.

UNIDIR bo v prvih šestih mesecih ukrepa razvil in preskusil orodje za prednostno razvrščanje, tudi na prvih srečanjih za skupni pregled (glej točko 2.1.3 zgoraj), ki ga bodo uporabljale države upravičenke. UNIDIR bo med izvajanjem ukrepa v sodelovanju s svetovalno skupino za mine pripravil pet informativnih pregledov – enega za vsako afriško državo upravičenko. Vsak informativni list bo vseboval informacije o rezultatih uporabe orodja UNIDIR za prednostno razvrščanje s strani države in o napredku, doseženem pri izpolnjevanju obveznosti iz člena 5 Konvencije o prepovedi protipehotnih min. To gradivo lahko države upravičenke in partnerji UNIDIR v Afriki ter mednarodna skupnost za dejavnosti razminiranja uporabijo za pomoč državam pogodbenicam pri izpolnjevanju njihovih obveznosti iz člena 5.

V treh letih izvajanja tega ukrepa bo UNIDIR organiziral in gostil skupaj z EU v Ženevi dva dogodka na leto, na katerih bo predstavljen napredek ukrepa in ugotovitve raziskav za politike in prakse skupnosti za dejavnosti razminiranja. Ta bi lahko vključevala spremljevalne dogodke v času srečanja držav pogodbenic Konvencije o prepovedi protipehotnih min med vmesnimi srečanji, letno srečanje držav pogodbenic Konvencije o prepovedi protipehotnih min, srečanja direktorjev za nacionalne dejavnosti razminiranja in srečanja svetovalcev Združenih narodov in/ali samostojen dogodek. UNIDIR se bo uskladil z izvedbeno podporno pisarno Konvencije o prepovedi protipehotnih min in z njo tesno sodeloval, da bi zagotovili, da bodo ti dogodki usklajeni glede morebitnih srečanj v zvezi z individualiziranimi pristopom in da bodo k njim prispevali. Zadnji spremljevalni dogodek tega ukrepa bo potekal med vmesnim srečanjem za šesto konferenco držav pogodbenic o pregledu Konvencije o prepovedi protipehotnih min leta 2029. Poleg tega bo UNIDIR organiziral in skupaj z EU gostil dogodke v Afriki v prvem in v tretjem letu ukrepa v sodelovanju z Afriško unijo ali afriško podregionalno organizacijo. UNIDIR bo za promocijo ključnih vprašanj, o katerih se razpravlja na teh dogodkih, pripravil in objavil novice na svojem spletnem mestu. Te dejavnosti in rezultati bodo povečali ozaveščenost o vlogi EU pri spodbujanju sodelovanja in ustvarjanju občutka deljene odgovornosti med deležniki, ki si prizadevajo za Afriko brez negativnih posledic protipehotnih min.

V drugem letu bo UNIDIR organiziral in skupaj z EU gostil delavnico o izmenjavi informacij in prenosu znanja v Afriki v sodelovanju z Afriško unijo ali afriško podregionalno organizacijo ter v tesnem sodelovanju z izvedbeno podporno pisarno Konvencije o prepovedi protipehotnih min. UNIDIR bo izvedel raziskavo za pridobitev informacij za delavnico. Zasnovana in organizirana bo z uporabo posebne metodologije, da se olajša medsebojna strokovna izmenjava o izzivih, učinkovitih praksah in inovativnih pristopih pri prizadevanjih za izpolnitev člena 5 v Afriki. Na delavnici se bo zbralo 15 afriških držav pogodbenic Konvencije o prepovedi protipehotnih min, vključno s tistimi, ki so pred kratkim izpolnile obveznosti iz člena 5, in tistimi, ki si prizadevajo za njihovo izpolnitev. UNIDIR bo v tretjem letu objavil in delil poročilo z informacijami, pridobljenimi na tej delavnici, ki jih bodo lahko uporabile druge zainteresirane strani, da bi prispevale k napredku za Afriko brez min.

3. **Sodelovanje z EU in prepoznavnost**

Ta ukrep je zasnovan tako, da spodbuja sinergije z drugimi pobudami in ukrepi pod vodstvom EU (kot so projekt izvedbene podporne pisarne Konvencije o prepovedi protipehotnih min za podporo izvajanju akcijskega načrta iz Angkorja (Siem Reap) ([13]), konzorcij EU za neširjenje orožja in razoroževanje ([14]) in/ali drugi posebni projekti, ki jih financira EU). To bo EU omogočilo, da na različnih ravneh dodatno utrdi svoj javni profil in vodilno vlogo na področju nadzora nad konvencionalnim orožjem, neširjenja orožja in humanitarnega razoroževanja. UNIDIR bo sodeloval s strukturami EU v Bruslju in dejavno sodeloval s službo EU za zunanje delovanje kot ključnim sogovornikom, pa tudi s stalnima delegacijama EU pri ZN v Ženevi in New Yorku. Poleg tega bo UNIDIR sodeloval tudi z delegacijami EU v afriških partnerskih državah, najprej na prvih srečanjih v državah za skupni pregled (glej točko 2.1.3 zgoraj), in v državah, ki gostijo ustrezne afriške regionalne in podregionalne organizacije, da bi se okrepile nacionalne zmogljivosti. Poleg objavljanja pisnih izdelkov v skladu s smernicami EU za prepoznavnost (glej tudi spodaj), bo EU prepoznavna na vseh dogodkih, ki jih bo organizirala skupaj z UNIDIR, tudi preko podajanja uvodnih in/ali sklepnih izjav, moderiranja ali s prispevanjem strokovnega znanja. UNIDIR meni, da so delavnica za izmenjavo znanja v drugem letu in dva dogodka v tretjem letu izvajanja ukrepa poglavitne priložnosti za spodbujanje vodilne vloge EU na področju miru, varnosti, stabilnosti in trajnostnega razvoja v Afriki.

Razen če se Evropska komisija ne bo strinjala ali ne bo zahtevala drugače, bo UNIDIR sprejel vse potrebne ukrepe, da bo javnost obvestil o tem, da je projekt financirala EU, in izpostavil vlogo EU pri tem ukrepu. Ti ukrepi se bodo izvajali v skladu s Priročnikom za komunikacijo in prepoznavnost zunanjega delovanja Evropske unije, ki ga je pripravila in objavila Evropska komisija ([15]). Emblem EU in izjave o financiranju se bodo uporabljali za priznavanje in zagotavljanje prepoznavnosti EU. To bo zagotovilo, da bo finančna podpora EU za ukrep prepoznavna, pregledna in ustrezno znamčena.

([13]) Sklep Sveta (SZVP) 2025/781, 14. april 2025, Priloga, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202500781.
([14]) Sklep Sveta (SZVP) 2025/889, 12. maj 2025, Priloga, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202500889.
([15]) Glej *Communication and raising EU visibility: Guidance for external actions – 2022*, (Komunikacija in dvig prepoznavnost EU: Smernice za zunanje delovanje – 2022), 16. september 2024, https://international-partnerships.ec.europa.eu/knowledge-hub/communicating-and-raising-eu-visibility-guidance-external-actions_en#visibility.

4. **Sodelovanje in partnerstva**

Organizacija, ki izvaja ta ukrep, je UNIDIR. UNIDIR bo sodeloval z državami članicami, vključno z afriškimi državami pogodbenicami Konvencije o prepovedi protipehotnih min in članicami Afriške unije, izvedbeno podporno pisarno Konvencije o prepovedi protipehotnih min, Afriško unijo in afriškimi regionalnimi gospodarskimi skupnostmi, drugimi subjekti ZN (kot so Urad ZN za razorožitev, Služba za protiminsko delovanje, Program za razvoj in uradi v posameznih državah ter drugi člani Medagencijske usklajevalne skupine ZN za protiminsko delovanje), drugimi mednarodnimi organizacijami ter nevladnimi organizacijami in organizacijami civilne družbe.

UNIDIR bo pri izvajanju tega ukrepa sodeloval, se usklajeval in tesno sodeloval zlasti z izvedbeno podporno pisarno Konvencije o prepovedi protipehotnih min, pri čemer bo zagotavljal, da bodo njegove dejavnosti in rezultati upoštevani ali nadgrajeni, ter ustvarjal in čim bolj povečal sinergije in dopolnjevanje s projektom izvedbene podporne pisarne Konvencije o prepovedi protipehotnih min v podporo izvajanju akcijskega načrta iz Angkorja (Siem Reap), ki ga podpira EU. Obe organizaciji/subjekta imata sedež v Ženevi, tako da bodo med UNIDIR in izvedbeno podporno pisarno Konvencije o prepovedi protipehotnih min potekala redna srečanja za usklajevanje dejavnosti in dogodkov. UNIDIR bo izvedbeno podporno pisarno povabil k sodelovanju na vseh dogodkih, ki jih organizira in gosti skupaj z EU, ter jo redno obveščal o dejavnostih in rezultatih ukrepa.

4.1. *Nadzor UNIDIR nad partnerji*

UNIDIR bo nevladne upravljavce za razminiranje iz svoje obstoječe mreže partnerjev, s katerimi je sklenil sporazume o sodelovanju (tj. memorandume o soglasju) in ki delujejo v afriških državah upravičenkah, vključil kot izvajalske partnerje za izvajanje dejavnosti iz točke 2.1.3 in pomoč pri doseganju podcilja 1. UNIDIR upošteva in uporablja pravila in predpise ZN za upravljanje izvajalskih partnerjev ([16]). Vzpostavljen ima sistem in postopke za uspešno in učinkovito upravljanje takih operativnih partnerjev v afriških državah ter sodelovanje z njimi. To vključuje standarde za izvajanje pristopa k skrbnemu pregledu, izbiri, spremljanju uspešnosti, ocenjevanju in finančnemu nadzoru, ki temelji na tveganju in je usmerjen v rezultate.

5. **Trajanje ukrepa**

Izvajanje ukrepa naj bi trajalo 36 mesecev.

6. **Izvajalski subjekt in partner**

6.1. *O UNIDIR*

UNIDIR je avtonomen inštitut v okviru sistema ZN, ki državam in drugim zainteresiranim stranem zagotavlja neodvisne raziskave, prostor za dialog, svetovanje, orodja in krepitev zmogljivosti v zvezi s ključnimi vprašanji glede varnosti, nadzora nad oborožitvijo, razoroževanja, vključno s humanitarnim razoroževanjem, in razvoja. Zgodovina, raziskave in prizadevanja inštituta za humanitarno razoroževanje segajo v devetdeseta leta prejšnjega stoletja, tj. pred sprejetjem in začetkom veljavnosti izvedbene podporne pisarne Konvencije o prepovedi protipehotnih min ([17]). EU je pred dvajsetimi leti sodelovala z UNIDIR, da bi pridobila informacije za svoje strategije za dejavnosti razminiranja, eksplozivne ostanke vojne ter načrtovanje nadzora nad osebnim in lahkim orožjem ([18]). UNIDIR in njegov program za konvencionalno orožje in strelivo že več kot desetletje tesno sodelujeta z afriškimi regionalnimi partnerji in državami članicami, da bi podprli krepitev zmogljivosti in načrtovanje programov za obravnavanje nedovoljenega orožja in zmanjšanje škode, ki jo povzročajo grožnje v zvezi z eksplozivi na afriški celini. UNIDIR je v zadnjih letih svoja prizadevanja na tem področju usmeril v učinkovito splošno uporabo in splošno izvajanje pogodb, vključno s Konvencijo o prepovedi protipehotnih min, uporabo eksplozivnega orožja na poseljenih območjih, grožnjami, ki jih predstavljajo improvizirane protipehotne mine ([19]), in vlogo spola pri učinkovitem ukrepanju v zvezi z minami ([20]). Inštitut je zavezan spodbujanju ciljev, povezanih s spolom, ki so jih sprejeli ZN, in ostaja zavezan spodbujanju prispevka žensk k razoroževanju, vključno s humanitarnim razoroževanjem, neširjenjem orožja, nadzorom nad oborožitvijo, mirom in varnostjo, s čimer prispeva k agendi o ženskah, miru in varnosti. UNIDIR vzdržuje trdne in zaupanja vredne odnose ter ohranja sodelovanje z afriškimi državami z edinstvenim dostopom na strateški in operativni ravni upravljanja. Koristijo mu dobro uveljavljena in močna partnerstva z organizacijami za dejavnosti razminiranja, ki delujejo po vsej Afriki. Poznan je po nevtralnosti, objektivnosti in nepristranskosti svojih raziskav in prizadevanjih za zmanjšanje škode, ki jo povzroča orožje. Zato je v najboljšem položaju in opremljen za doseganje ciljev ukrepa.

([16]) *UN Financial Regulations and Rules (FFR), Secretary-General's Bulletin* (Finančni pravilniki in pravila ZN, Bilten generalnega sekretarja) ST/SGB/2018/3 in JIU/REP/2021/4.

([17]) Za več informacij glej Inštitut Združenih narodov za raziskave na področju razoroževanja (2006) „*Disarmament as Humanitarian Action: From Perspective to Practice*“ (Razorožitev kot humanitarna dejavnost: Od perspektive do prakse), UNIDIR, Ženeva, https://unidir.org/files/publication/pdfs/disarmament-as-humanitarian-action-from-perspective-to-practice-288.pdf.

([18]) Inštitut Združenih narodov za raziskave na področju razoroževanja (2006), „*European Action on Small Arms and Light Weapons and Explosive Remnants of War: Final Report*“ (Evropski ukrepi v zvezi z osebnim in lahkim orožjem ter eksplozivnimi ostanki vojne: Končno poročilo), UNIDIR, Ženeva, https://unidir.org/publication/european-action-on-small-arms-and-light-weapons-and-explosive-remnants-of-war-final-report/.

([19]) To je na primer vključevalo podporo nemškemu predsedstvu Konvencije o prepovedi protipehotnih min pri delovnem dokumentu o improviziranih protipehotnih minah in Konvencije o prepovedi protipehotnih min, 21MSP-President-Paper-Improvised-AP-Mines.pdf.

([20]) Inštitut Združenih narodov za raziskave na področju razoroževanja (2023), „*Beyond Oslo: Taking Stock of Gender and Diversity Mainstreaming in the Anti-Personnel Mine Ban Convention*“ (Po Oslu: Ocena vključevanja načela enakosti spolov in raznolikosti v Konvencijo o prepovedi protipehotnih min), UNIDIR, Ženeva.

6.2. *Več informacij o svetovalni skupini za mine*

Svetovalna skupina za mine je svetovna humanitarna in zagovorniška organizacija, ki z območij, prizadetih zaradi konfliktov, išče, odstranjuje in uničuje kopenske mine, kasetno strelivo in neeksplodirane bombe. Od leta 1989 je s svojim delom neposredno podprla več kot 22 milijonov ljudi v več kot 70 državah, da so si po vojni na novo ustvarili svoja življenja in se imeli možnost preživljati. Velja za eno najpomembnejših humanitarnih organizacij za dejavnosti razminiranja na svetu in je leta 2025 prejela humanitarno nagrado Hilton, leta 1997 pa si je delila Nobelovo nagrado za mir. Tesno sodeluje z nacionalnimi organi, drugimi mednarodnimi nevladnimi organizacijami in lokalnimi partnerji za izboljšanje učinkovitosti, inovacij, varnosti in produktivnosti. Svetovalna skupina za mine je sklenila uradni memorandum o soglasju z UNIDIR in nevladnimi organizacijami, vključno z Ženevskim mednarodnim centrom za humanitarno odstranjevanje min, organizacijama Small Arms Survey in International Alert, ter je tudi članica Evropskega urada za zvezo za izgradnjo miru.